

Równanie kwadratowe: jeżeli $ax^2 + bx + c = 0$, to $2ax = -b \pm (b^2 - 4ac)^{1/2}$. **Sześciennic** (metoda Viete'a): w równaniu $z^3 + az^2 + bz + c = 0$ można podstawić $z = x - a/3$ (kasuje wyraz z^2 , do $x^3 + px = q$) i $x = w - p/3w$, co po przemnożeniu przez $t = w^3$ daje $t^2 - qt - (p/3)^3 = 0$. Istnieją też mniej wygodne rachunkowo wzory Cardano. Dla równania stopnia czwartego: wzory Ferrari, wyżej brak ogólnych rozwiązań (ze względu na teorię Galois i kłopotliwe $x^5 + x + 1 = 0$).

Każdy ciąg zstępujących przedziałów $[a_n, b_n]$ długości dążącej do zera (**gnieźdzący się**) wyznacza pewną liczbę rzeczywistą. Przykłady: pierwiastek z $a_0 b_0$ i $a_{n+1} = H(a_n, b_n)$, $b_{n+1} = A(a_n, b_n)$; średnia arytmetyczno-geometryczna. **Ciąg liczbowy:** odwzorowanie $\mathbb{N} \rightarrow \mathbb{C}$. Jeśli $a_n > 0$ i $a_{n+1}/a_n \rightarrow a$, to n -ty pierwiastek z a_n też dąży do a . **Dzielenie mnożeniem:** $x_{n+1} = x_n(2 - ax_n)$ zbiega kwadratowo do $1/a$ dla $0 < ax_0 < 2$. Podobnie można szukać pierwiastka z a (x_n zbiega kwadratowo, y_n : sześciennic). **Tw. o kanapce:** jeśli $a_n \leq x_n \leq b_n$, a przy tym a_n oraz b_n mają wspólną granicę s , to również x_n dąży do tej liczby.

$$x_{n+1} = \frac{1}{2} \left(x_n + \frac{a}{x_n} \right) \bullet y_{n+1} = \frac{y_n^3 + 3ay_n}{3y_n^2 + a} \quad b_{n+1} - a_{n+1} \leq_{HA} \frac{(b_n - a_n)^2}{4a} \bullet b_{n+1} - a_{n+1} \leq_{GA} \frac{(b_n - a_n)^2}{8a}$$

Ciąg jest zbieżny (w dowolnie małym otoczeniu pewnego punktu znajdują się prawie wszystkie wyrazy) \Leftrightarrow jest **ciąg** **Cauchy'ego**: jego dalekie wyrazy leżą dowolnie blisko siebie, $(\forall \varepsilon > 0)(\exists M)(\forall n, m \geq M)(|a_n - a_m| < \varepsilon)$, gdyż \mathbb{R} jest zupełną p. topologiczną. Ograniczony, monotoniczny \Rightarrow zbieżny \Leftrightarrow jeden punkt skupienia \Rightarrow ograniczony. **Tw. Bolzano-Weierstraßa:** ograniczone ciągi mają podciągi zbieżne, nie tylko w \mathbb{R} czy \mathbb{C} , ale też \mathbb{R}^n . Najmniejszy punkt skupienia: **granica dolna** (\liminf), największy: **górn** (\limsup). Dla każdego ciągu: khm-1, dla dodatniego: khm-2, uogólnienie **tw. Stolza** (jeśli b_n rośnie do nieskończoności, to $\lim_n (\Delta a_n / \Delta b_n) = \lim_n (a_n / b_n)$, o ile pierwsza granica istnieje) Mamy $\liminf_{n \rightarrow \infty} x_n := \lim_{n \rightarrow \infty} \inf_{m \geq n} x_m = \sup_{n \geq 0} \inf_{m \geq n} x_m$, analogicznie granica górna. Punkt skupienia: granica podciągu.

$$\inf a_n \leq \liminf a_n \leq \limsup a_n \leq \sup a_n \bullet \liminf \frac{a_{n+1}}{a_n} \leq \liminf \sqrt[n]{a_n} \leq \limsup \sqrt[n]{a_n} \leq \limsup \frac{a_{n+1}}{a_n}$$

Dla **szeregów** zbieżność absolutna $(\sum |a_n|) \Rightarrow$ bezwarunkowa $(\sum \sigma a_n)$ [w \mathbb{R}^n nawet \Leftrightarrow]. Suma odwrotności liczb całkowitych, które nie zawierają ustalonego infiksu (długości k), jest zbieżna (szereg Kempnera, 1914), mniej więcej do $10^k \log 10$. Parz artykułu R. Bailliego.

Cauchy: $\sum a_n$ zbieżny \Leftrightarrow dla każdej $\varepsilon > 0$ oraz dużych m, n jest $|a_m + \dots + a_n| < \varepsilon$, wtedy $a_n \rightarrow 0$ (**zerowe**).

Tylko dla dodatnich „ a_n ”! **Haupt:** zbieżność \Leftrightarrow ograniczoność sum częściowych. **Leibniz:** a_n maleje do 0 \Rightarrow naprzemienny $\sum_n (-1)^n a_n$ zbiega. **Grenzwert:** $\lim_n a_n : b_n = c > 0$ sprawia, że $\sum_n a_n$ zbiega jak $\sum_n b_n$. **Wurzel:** jeśli $L < 1$, to $\sum_n a_n$ zbiega bezwzględnie, jeśli $L > 1$, to nie zbiega ($L = \limsup |a_n|^{1/n}$). **d'Alembert:** to samo dla $q = \lim |a_{n+1}/a_n|$. **Raabe:** $r_n \geq r > 1 \Rightarrow \sum_n a_n$ zbiega [$r_n = n(a_n : a_{n+1} - 1)$], dla $r_n \rightarrow 1$ brak informacji, $r_n < 1$: brak zbieżności. **Kummer:** ciąg $c_n \in \mathbb{N}$ jest taki, że $\sum_n 1 : c_n$ rozbiega, niech $k_n = c_n a_n : a_{n+1} - c_{n+1}$. Jeśli $k_n \geq \delta > 0$, to szereg zbiega, jeśli $k_n \leq 0$, to nie. Dla $c_n = 1$ d'Alembert, dla $c_n = n$ Raabe, dla $c_n = n \log n$ **Bertrand:** dla $b_n = \log n(r_n - 1) \rightarrow b$ (być może $b = \infty$): jeśli $b > 1$, to szereg zbiega, jeśli $b < 1$, to nie. **Gauß:** a_n spełniają równość dla $\lambda > 1$ i ograniczonych $\tau_n \Rightarrow \sum a_n$ zbiega $\Leftrightarrow \alpha > 1$. **Integral.** [malejąca $f \geq 0$] $\sum_{n \geq p} f(n)$ sumowalny $\Leftrightarrow f$ całkowalna nad $[p, \infty)$. **Ermakow:** [malejąca $f \geq 0$] jeśli dla dużych x prawdą jest $f(e^x)e^x : f(x) \leq q < 1$, to $\sum_n f(n)$ zbiega, jeśli $\dots \geq 1$, to szereg rozbiega. **Verdichtung:** a_n maleje do 0 $\Rightarrow \sum_n a_n$ jest jak $\sum_n 2^n a_{2^n}$.

$$\frac{a_n}{a_{n+1}} = 1 + \frac{\alpha}{n} + \frac{\tau_n}{n^\lambda} \bullet \sum_{n=p+1}^{\infty} f(n) \leq \int_p^{\infty} f(x) dx \leq \sum_{n=p}^{\infty} f(n)$$

Abel: $\sum_n b_n$ zbieżny, a_n monotoniczny i ograniczony $\Rightarrow \sum_n a_n b_n$ zbieżny. **Dirichlet:** a_n zbieżny do zera, sumy częściowe b_n ograniczone $\Rightarrow \sum_n a_n b_n$ zbieżny. **Majorantowe** [$A = \sum_n a_n$, $B = \sum_n b_n$, $|a_n| \leq b_n$]: B zbieżny $\Rightarrow A$ też (bezwzględnie). **Schlömilch:** szeregi $\sum_n x_n$ oraz $\sum_n (g_{n+1} - g_n)x(g_n)$ są tak samo zbieżne, gdy g_n jest ściśle rosnący, z temperowanym wzrostem ($g_{n+1} - g_n \leq M(g_n - g_{n-1})$), zaś x_n ściśle malejący, dodatni. Schlömilch \Rightarrow zagęszczanie, Raabe, Kummer \Rightarrow Gauß, Bertrand \Rightarrow Raabe \Rightarrow d'Alembert.

Specjalne twierdzenia. **Landau (1906):** szereg $\sum_{n \geq 1} a_n : n^x$ (Dirichleta) zbiega dla $x \notin \mathbb{N}$ dokładnie wtedy, gdy $\sum_{n \geq 1} n! a_n : [x \dots (x+n)]$ zbiega. **Knopp:** jeśli szereg $\sum_n a_n$ zbiega, to $\sum_n a_n x^n : (1 - x^n)$ też, dla wszystkich x o module różnym od 1. Jeżeli nie, to dokładnie tam, gdzie $\sum_n a_n x^n$ zbiega i $|x| \neq 1$ (sam szereg jest Lamberta). Produkt $\prod_{n \geq 1} a_n$ zbiega, gdy ciąg iloczynów częściowych ma niezerową granicę. Dla $a_n = 1 + p_n$ (i być może zespolonych p_n) jest to równoważne zbieżności $\sum_n p_n$, o ile $\sum_n |p_n|^2 < \infty$.

Przyspieszanie zbieżności: ciąg s_n zbieżny do s zastępujemy przez s'_n (o tej samej granicy), tak że khm-1. **Przekształcenie Eulera:** khm-2, gdzie operator różnicy do przodu zadany jest wzorem khm-3. **Przekształcenie Kummera:** jeśli mamy zbieżny szereg $\sum_{k \geq 0} a_k$ i zbieżny szereg $c = \sum_{k \geq 0} c_k$, że $\lim_k a_k : c_k = \lambda \neq 0$, to khm-4. **Proces Δ^2 -Aitkena:** zamiast x_n patrzymy na $(Ax)_n = x_n - (\Delta x_n)^2 : \Delta^2 x_n$, czasem działa.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{s'_n - s}{s_n - s} = 0 \bullet \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n a_n = \sum_{n=0}^{\infty} (-1)^n \frac{\Delta^n a_0}{2^{n+1}} \bullet \Delta^n a_0 = \sum_{k=0}^{\infty} (-1)^k \binom{n}{k} a_{n-k} \bullet \sum_{k=0}^{\infty} a_k = \lambda c + \sum_{k=0}^{\infty} \left(1 - \lambda \frac{c_k}{a_k}\right) a_k$$

Tutaj I jest niepustym zbiorem z funkcją $a : I \rightarrow \mathbb{C}$ (rodzina l. zespolonych a jest indeksowana przez I) i $E(I)$, rodziną jego skończonych podzbiorów. Kładziemy $a_J := \sum_{i \in J} a_i$ (suma częściowa), $|a|_J := \sum_{i \in J} |a_i|$. Rodzina $(a_i)_{i \in I}$ jest **sumowalna**, gdy istnieje liczba $s \in \mathbb{C}$ (**suma**), że każdemu $\varepsilon > 0$ odpowiada skończony I_ε , dla którego $I_\varepsilon \in J \in E(I)$ pociąga $|s - a_J| \leq \varepsilon$. Sumowalność $(a_i)_{i \in I} \Leftrightarrow \{|a|_J : J \in E(I)\}$ jest ograniczony w \mathbb{R} . Permutacje nie zmieniają sumowalności, a przy tym sumowalność dla $I = \mathbb{N}$ to bezwzględna zbieżność (wniosek: pierwsza linijka w 6.X, „Umordnungsatz”). **Wielkie prawo przestawień:** rodzina $(a_i)_I$ sumowalna, I_k dla $k \in K$ stanowią rozbięcie $I \Rightarrow$ khm-1. **Prawo podwójnych szeregów:** khm-2 dla bezwzględnie sumowalnej $(a_{ik})_{I \times K}$. **Iloczyn Cauchy'ego** (dyskretny spłot) absolutnie zbieżnych szeregów też taki jest. **Tw. Mertensa:** wystarczy jeden absolutnie zbieżny czynnik, ale wtedy produkt jest tylko zbieżny.

$$\sum_{i \in I} a_i = \sum_{k \in K} s_k = \sum_{k \in K} \sum_{i \in I_k} a_i \bullet \sum_{(i,k) \in I \times K} a_{ik} = \sum_{i \in I} \sum_{k \in K} a_{ik} = \sum_{k \in K} \sum_{i \in I} a_{ik} \bullet \left(\sum_{n=0}^{\infty} a_n \right) \cdot \left(\sum_{n=0}^{\infty} b_n \right) = \sum_{n=0}^{\infty} \sum_{k=0}^n a_k b_{n-k}$$

Tw. Riemanna: wyrazy szeregu zbieżnego warunkowo można przestawić tak, by nowy szereg miał inną granicę lub był rozbieżny. **Tw. Steinitza:** uogólnienie powyższego z \mathbb{R} do \mathbb{R}^n , zbiór możliwych granic jest podprzestrzenią afiniczną w \mathbb{R}^n . W przypadku ∞ -wymiarowych p. Banacha przestaje to być prawdą, zawsze żyje w nich szereg o dwóch (możliwych) granicach (Kadets, 1989?).

Szereg potęgowy: jest ciągły w kole zbieżności. Dla $|z| < r$: zbieżny bezwzględnie, dla $|z| > r$: rozbieżny. $r = 1/(\limsup \sqrt[n]{a_n})$ (Cauchy, Hadamard); $r = 1/(\lim |a_{n+1}/a_n|)$, o ile granica istnieje (Euler). **Tw. Abela:** jeśli $f(x) = \sum a_n x^n$ jest zbieżny na końcu przedziału zbieżności, to $f(x)$ jest tam jednostronnie ciągły. Jeśli nie wszystkie $a_n = 0$, to istnieje otoczenie zera bez zer szeregu potęgowego.

Szeregi rozbieżne $\sum_{n \geq 0} a_n$ można wysumować alternatywnymi metodami, jeżeli te są liniowe oraz nie zmieniają wartości już zbieżnych szeregów. Niech $A_n = \sum_{k \leq n} a_k$. Średnie (khm-3), „pociągają” Abela-Poissona (khm-2, granica i szereg dla $|x| < 1$ istnieją, „prawdziwych” dla khm-1 (**Tauber**)) z tą samą granicą. Woronoi: khm-4, regularny $\Leftrightarrow p_n : P_n \rightarrow 0$. Borel: khm-5.

$$\sum_{k \leq n} \frac{k}{n} a_k \rightarrow 0 \bullet \lim_{x \rightarrow 1} \sum_n a_n x^n \bullet \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \sum_{k \leq n} A_k \bullet \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k \leq n} A_k p_{n-k} : P_n \bullet \lim_{x \rightarrow \infty} e^{-x} \sum_{n \geq 0} \frac{A_n}{n!} x^n$$

Ciągłość funkcji $f: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$: **zwykła** (każdemu $\varepsilon > 0$ i x odpowiada $\delta > 0$, że $|x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \varepsilon$), **jednostajna** (każdemu $\varepsilon > 0$ odpowiada $\delta > 0$, że $|x - y| < \delta \Rightarrow |f(x) - f(y)| < \varepsilon$), **Lipschitza** (istnieje $L > 0$, że $|f(x) - f(y)| \leq L|x - y|$; dla $L < 1$: f to **kontrakcja**) oraz **Höldera** (istnieją $C > 0$ i $0 < a < 1$, że $|f(x) - f(y)| \leq C|x - y|^a$). Suma, produkt i złożenie ciągłych funkcji są ciągłe. Odwrotna do iniekcji z przedziału $[a, b]$ też. **Tw. o wartości średniej**: ciągła funkcja $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ przyjmuje wszystkie wartości między $f(a)$ i $f(b)$ co najmniej raz. 7.1
7.2
7.4

Ciągła funkcja ($(K \subseteq \mathbb{C}) \rightarrow \mathbb{R}$) jest ograniczona (Weierstraß), jednostajnie ciągła (Heine, Cantor) i osiąga swoje kresy. **Tw. szlabanowe**: różalna funkcja na przedziale o ograniczonej pochodnej jest lipschitzowska. **Tw. Aleksandrowa**: jeśli $(U \subset \mathbb{R}^n) \rightarrow \mathbb{R}^m$ jest wypukła, to jej druga pochodna istnieje p.w. **Tw. Rademachera**: jeśli $(U \subseteq \mathbb{R}^n) \rightarrow \mathbb{R}^m$ jest Lipschitza, to nie jest różalna na Le-zeroowym zbiorze. 7.5

Ciąg funkcyjny f_n zbiega do f (punktowo), gdy $f_n(x)$ dąży do $f(x)$ dla wszystkich argumentów z dziedziny. Ograniczone funkcje mają skończoną **normę supremum**, $\|f\| := \sup\{|f(x)| : x \in D\}$. Szereg $\sum_{n=1}^{\infty} f_n$ zbiega **normalnie**, gdy f_n są ograniczone oraz $\sum_{n=1}^{\infty} \|f_n\| < \infty$. Jeśli składniki f_n są ciągłe, to cała suma także; zatem szeregi potęgowe definiują ciągłe funkcje w kole zbieżności. 7.3

Jeśli $z_n \rightarrow z \in \mathbb{C}$, to mamy klm-1, **eksponensę** $\mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$. Rozwiązaniem układu $f(z + w) = f(z)f(w)$, $\lim_{z \rightarrow 0} \frac{1}{z}[f(z) - 1] = c$ ($\mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$) jest funkcja $\exp(cz)$. Eksponensa jest nieujemna i rosnąca na \mathbb{R} , rośnie szybciej od dowolnego wielomianu. **Logarytm** to funkcja odwrotna do eksponensy, rośnie wolniej od pierwiastków. Potęgowanie: $x^y = \exp(y \ln x)$. W B_s i L , $x \in (-1, 1)$. Mamy: $\lim_{s \rightarrow 0} \frac{1}{s}[B_s(z) - 1] = L(z)$ i $B_s B_t = B_{s+t}$. **Trygonometria**: $2i \sin z = \exp iz - \exp -iz$, $2 \cos z = \exp iz + \exp -iz$. Najmniejsze dodatnie miejsce zerowe dla $\cos: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ to $\pi/2$. **Logarytm** $w = |w| \exp i\varphi$ to $\ln |w| + i\varphi$ (cięcie wzdłuż $(-\infty, 0]$). Jeśli $\Re w_1, \Re w_2 > 0$, to $\ln w_1 w_2 = \ln w_1 + \ln w_2$. 8.1
...

$$\exp z := \sum_{k=0}^{\infty} \frac{z^k}{k!} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{z}{n}\right)^n \cdot B_s(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \binom{s}{n} \cdot x^n = (1+x)^s \cdot L(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^{n-1}}{n} x^n = \log(1+x)$$

Hiperboliczne: wykresem $\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1$ jest hiperbola. Krzywa łańcuchowa: $a \cosh(x/a)$, łańcuch wiszący na dwóch punktach. **Reguła Osborna**: wziąć tożsamość trygonometryczną dla całkowitych potęg $\sin x, \cos x$, zamienić je na funkcje hiperboliczne i odwrócić znak iloczynów $4k + 2$ funkcji \sinh . Dla zespolonych x , trzeba się trochę namęczyć z odwrotnymi hiperbolicznymi. 8.12

$$\sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2} \cdot \cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2} \cdot \operatorname{asinh} x = \ln(x + \sqrt{x^2 + 1}) \cdot \operatorname{acosh} x = \ln(x + \sqrt{x^2 - 1}) \cdot \operatorname{atanh} x = \frac{1}{2} \ln \frac{1+x}{1-x}$$

Różniczkowalność (istnieje $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} [f(x) - f(x_0)]/(x - x_0) \Rightarrow$ ciągłość. Równanie stycznej: $y = f'(x_0)(x - x_0) + f(x_0)$. Warunek konieczny dla lokalnego ekstremum: $f'(x) = 0$ (jeśli istnieje). **Gładka**: pochodne wszystkich rzędów, **analityczna**: gładka i zgodna z rozwinięciem Taylora. **Tw. Rolle'a**: Lagrange'a, $f(a) = f(b)$. **Tw. Lagrange'a**: Cauchy'ego, $g(x) = x$. **Tw. Cauchy'ego**: ciągłe $f, g: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ mają pochodne w (a, b) i $g'(x) \neq 0$ tamże. **Reguła szpitalna**: dla „nieoznaczoności” $0/0, \infty/\infty$ mamy $\lim f(x)/g(x) = \lim f'(x)/g'(x)$, o ile prawa strona istnieje. Poniżej: twierdzenie Cauchy'ego, reguły różniczkowania. 9.1
9.2
9.3

$$\frac{f'(c)}{g'(c)} = \frac{f(b) - f(a)}{g(b) - g(a)} \text{ dla pewnego } c \cdot (fg)' = fg' + f'g \cdot \left[\frac{f}{g}\right]' = \frac{f'g - gf'}{g^2} \cdot (f \circ g)' = (f' \circ g)g' \cdot (f^{-1})' = \frac{1}{f' \circ f^{-1}}$$

Różniczkowalność szeregu funkcyjnego. Wersja 1: $f_n: I \rightarrow \mathbb{C}$ różalne, $\sum_n f_n$ zbiega punktowo, zaś $\sum_n f'_n$ normalnie: $f = \sum_n f_n$ można różniczkować wyraz po wyrazie. Wersja 2: f_n różalne w x_0 , $\sum_n f_n$ zbiega punktowo, $\sum_n f'_n(x_0)$ zbiega, f_n są Lipschitza (ze stałymi L_n tak, że szereg $\sum_n L_n$ też zbiega): ten sam wniosek w x_0 . Zatem szeregi potęgowe można różniczkować do woli. Weierstraß 1872, Hardy 1916: dla $0 < a < 1$ i $ab \geq 1$ funkcja $\sum_{n \geq 0} a^n \cos b^n \pi x$ jest wszędzie ciągła, ale nigdzie nie ma pochodnej. Jeśli $f_n: I \rightarrow \mathbb{C}$ są różalne, zaś szeregi $\sum_n f_n, \sum_n f'_n$ zbiegają normalnie, to $f'/f = \sum_{n=1}^{\infty} f'_n/(1 + f_n)$ dla $f_n(x) \neq -1$ i $f = \prod_{n \geq 1} (1 + f_n)$. 9.5

Funkcja jest **wypukła** (wklęsła: $\leq \geq$), jeśli dowolny łuk wykresu funkcji leży pod (nad) cięciwą wyznaczoną przez końce tego łuku. Jeżeli pochodna w przedziale (a, b) istnieje, to musi rosnąć (jest tak np. gdy $f'' \geq 0$). Tam, gdzie zmienia się „wypukłość”, jest **punkt przegięcia**. Ogólnie: dla $0 \leq \lambda \leq 1$ jest $f(\lambda x + (1 - \lambda)y) \leq \lambda f(x) + (1 - \lambda)f(y)$. Jensen i towarzysze. **Funkcja pierwotna** dla $f: I \rightarrow \mathbb{C}$: ciągła $F: I \rightarrow \mathbb{C}$, której pochodna to prawie wszędzie f . Każdy szereg potęgowy ma pierwotną w kole zbieżności („całka” wyraz po wyrazie). 9.7
9.10

Funkcja schodkowa: $\varphi: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$, „stała na przedziałach”. Całka z takiej to suma pól prostokątów; jest liniowa i monotoniczna. Funkcja **regalowa**: $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$, gdy ma wszędzie obustronne granice. Dla funkcji ze zwartego przedziału (równoważnie): dla każdej $\varepsilon > 0$ istnieje f schodkowa φ , taka że $\|f - \varphi\| \leq \varepsilon$. Monotoniczna \Rightarrow regalowa \Rightarrow p.w. ciągła. Regał o zwartej dziedzinie jest ograniczony. Jeśli $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$ jest regalem, to **całką** z niego jest granica całek φ_n , jeśli $\|f - \varphi_n\| \rightarrow 0$. Zawsze istnieje i nie zależy od ciągu φ_n . Jeśli $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ jest ciągła, zaś $p: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ nieujemnym regalem, to wartość całki z $f(x)p(x)$ pokrywa się z $f(\xi)$ -krotnością całki z $p(x)$ dla pewnego $a \leq \xi \leq b$ (**tw. o wartości średniej**); p często nazywa się funkcją ciężaru. Nieujemny regał całkujący się do zera jest zerem tam, gdzie jest ciągły (p.w.). 11.1
11.2
11.3

Hauptsatz: dla regalowej $f: I \rightarrow \mathbb{C}$ z ustalonym $a \in I$, funkcja F jest pierwotną: jednostronne pochodne F pokrywają się z jednostronnymi granicami f . Całka z f nad $[a, b]$ to $\Phi(b) - \Phi(a)$, (Φ : dowolna pierwotna f). **Całkowanie czosnkowe**: jeśli $u, v: I \rightarrow \mathbb{C}$ są p.w. **ciągłe różalne** (pierwotne jakiejś regalowej), to uv też i $\int uv' = uv - \int u'v$. **Przez podstawienie**: jeśli G jest pierwotną regalowej $g: I \rightarrow \mathbb{C}$, $t: [a, b] \rightarrow I$ ciągłe różalna i rosnąca, to $G \circ t$ jest pierwotną dla $(g \circ t) \cdot t'$ i klm-2. Klm-3: $I_k \subseteq \mathbb{R}$ to przedziały, $f: I_1 \rightarrow I_2$ ciągła, odwracalna, z pierwotną F (tw. Laisanta, 1905, bez założenia o różniczkowalności f^{-1} czy f'). 11.4

$$F(x) = \int_a^x f(t) dt \cdot \int_a^b g(t(x)) \cdot t'(x) dx = \int_{t(a)}^{t(b)} g(t) dt \cdot \int f^{-1}(y) dy = y f^{-1}(y) - F(f^{-1}(y)) + C$$

Do scałkowania elementów $\mathbb{R}(x)$ wystarczą funkcje wymierne, logarytmy i arkus tangens. Zalecane podstawienia: 11.6

- dla $R(x, (ax + b)^{1/n})$ jest to $t = (ax + b)^{1/n}$;
- dla $R(\exp ax)$: $t = \exp ax$;
- dla $R(\cos \theta, \sin \theta)$: $t = \tan(\theta/2)$, wtedy $\cos \theta = (1 - t^2)/(1 + t^2)^{-1}$, $\sin \theta = 2t/(1 + t^2)^{-1}$, $d\theta = 2/(1 + t^2)^{-1} dt$.
- całkę z $R(x, (ax^2 + 2bx + c)^{1/2})$, gdzie $(\Delta = 4(a^2 - bc) \neq 0)$, można uprościć za Eulerem (po prostych przekształceniach):

$(a, b, c) = (1, 0, 1)$	$x = \sinh u$	$\sqrt{t^2 + 1} = \cosh u$	$dt = \cosh u du$
$(a, b, c) = (1, 0, -1)$	$x = \pm \cosh u$	$\sqrt{t^2 - 1} = \sinh u$	$dt = \sinh u du$
$(a, b, c) = (-1, 0, 1)$	$x = \pm \cos u$	$\sqrt{1 - t^2} = \sin u$	$dt = \mp \sin u du$

Całka eliptyczna: z $R(x, y)$, gdzie y to pierwiastek z P , \mathbb{R} -wielomianu stopnia 3 lub 4 bez wielokrotnych pierwiastków.

- Funkcję $R(x, y)$ doprowadzamy do postaci $(A + By) : (C + Dy)$, a potem do $R_1 + R_2 : y$, gdzie $R_1, R_2 \in \mathbb{R}(x)$.
- Drugi składnik (R_2) rozbijamy na wielomian i część ułomną, to znaczy kombinację I_n oraz J_m .
- (dla P stopnia 3) $\frac{d}{dx}(x^n y) = (nx^{n-1}P + \frac{1}{2}x^n P')$: y , w prawym nawiasie żyje $a_n x^{n+2} + b_n x^{n+1} + c_n x^n + d_n x^{n-1}$ ($a_n \neq 0, d_n = nP(0)$).

- Skoro tak, możemy podzielić przez y i scałkować dla $n \geq 1$: $a_n I_{n+2} + b_n I_{n+1} + c_n I_n + d_n I_{n-1} = x^n y$, $a_0 I_2 + b_0 I_1 + c_0 I_0 = y$.
- Wynika stąd, że I_k dla $k \geq 2$ jest kombinacją I_0, I_1 i $x^a y$ dla $a \geq 0$, podobnie: J_k jest kombinacją $J_1, I_0, I_1, y : (x-c)^b, b \geq 1$.
- Jeżeli P był czwartego stopnia, podstawowymi budulcami są I_0, I_1, I_2, J_1 .
- Redukujemy P do normalnej formy. Jeśli $\deg P = 3$, istnieje podstawienie $x = at + b$, że $Q(t) := P(at + b)$ ma postać $4t^3 - g_2 t - g_3$.
- Tak sprowadza się I_0, I_1, J_1 do **normalnej formy Weierstraßa**: całek z $dt : \sqrt{Q}$, $tdt : \sqrt{Q}$ i $dt : [(t-c)\sqrt{Q}]$
- Jeśli $\deg P = 4$ i jego współczynniki są dodatnie, istnieje wielomian $Q(t) = (1-t^2)(1-k^2 t^2)$ i podstawienie $x = (at+b) : (ct+d)$, że $dx : P(x)^{1/2} = \alpha dt : Q(t)^{1/2}$ dla pewnej stałej α . Liczba k to dwusosunek rosnących miejsc zerowych P i zwie się **modułem** całki.
- Całkę z $t : Q^{1/2}$ można uprościć przez $u = t^2$, pozostałe trzy dają **normalną formę Legendre'a**.
- Kończymy żmudny proces przez $t = \sin \varphi$. Definiujemy trzy całki: F (1. rodzaju), E (2. rodzaju), $K(k) = F(\pi : 2, k)$ (1. zupełna).
- Każda spełnia swoje równanie różniczkowe i **relację Legendre'a**: $K(k)E(k') + E(k)K(k') - K(k)K(k') = \pi : 2$, gdzie $k' = (1-k^2)^{1/2}$.

$$I_n = \int \frac{x^n}{\sqrt{P}} dx \bullet J_m = \int \frac{dx}{(x-c)^m \sqrt{P}} \bullet F(\varphi, k) = \int_0^\varphi \frac{d\xi}{\sqrt{1-k^2 \sin^2 \xi}} \bullet E(\varphi, k) = \int_0^\varphi \sqrt{1-k^2 \sin^2 \xi} d\xi$$

Normalnie zbieżny szereg funkcyjny na zwartym odcinku (składniki: regały) sam jest regałem i można całkować go wyraz po wyrazie. **11.7**
Suma riemannowska: $\sum_{k=1}^n f(\xi_k)(x_k - x_{k-1})$, gdzie $x_{k-1} \leq \xi_k \leq x_k$, x_k to punkty podziału Z dla $[a, b]$ ($f : [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$). Jeśli f jest regałem, **11.8**
to każdy $\varepsilon > 0$ ma $\delta > 0$, że suma riemannowska dla podziału drobniejszego niż δ różni się od całki z f nad $[a, b]$ o mniej niż ε . **Niewłaściwa** **11.9**
całka: całka z f nad niezwartym przedziałem to stosowna granica nad coraz większymi zbiorami: $[a, \beta]$ dla $\beta \uparrow b$ zamiast $[a, b]$, $[c, b]$ i $(a, c]$ zamiast (a, b) (jeżeli ma sens dla jednego c , to dla każdego). Gdy całka z regału g nad $[a, b]$ istnieje i $|f| \leq g$, to z (regału!) f też.

Prosty wzór Eulera, $\sum_{j=1}^n f(j) = \int_1^n f(x) dx + [f(1) + f(n)]/2 + \int_1^n (Hf')(x) dx$, działa dla ciągle różalnej $f : [1, n] \rightarrow \mathbb{C}$. Funkcja H jest określona wzorem $x - [x] - 1/2$ dla $x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Z}$, $H[\mathbb{Z}] = \{0\}$. Potrzebujemy całej rodziny $H_k : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$: $H_1 = H$, zaś H_k to pierwotna dla H_{k-1} całkująca się do zera nad $[0, 1]$ o okresie 1, wystarczy przyjąć $H_k = \frac{1}{k!} B_k$ dla $x \in (0, 1)$: to daje **trudny wzór Eulera** ($k \geq 1, f \in \mathcal{C}^{2k+1}$). **11.10**

$$\sum_{j=1}^n f(j) = \int_1^n f(x) dx + \frac{f(1) + f(n)}{2} + \sum_{m=1}^k H_{2m}(0) f^{(2m-1)} \Big|_1^n + \int_1^n H_{2k+1} f^{(2k+1)} dx$$

Wielomian Taylora (khm-1) dla n -różalnej funkcji f z błędem $R_{n+1} = f - T_n f$, jeśli f można jeszcze raz zróżniczkować, to khm-2. Khm-3 **14.1**
to reszta **Lagrange'a** dla ξ między a i x . **Szereg Taylora**: „ $T_\infty f(x; a)$ ”. Składanie szeregów: jeśli $g(w) = \sum_{n=0}^\infty c_n w^n$ zbiega dla $|w| < R_g$, zaś $f(z) = \sum_{n=0}^\infty a_n z^n$ dla $|z| < R_f$ oraz $|a_0| < R_g$, to $g \circ f$ rozwija się w szereg potęgowy blisko zera (zbiega na dysku $K_r(0)$, że $\sum_{k=0}^\infty |a_k| r^k < R_g$). Szereg potęgowy z „ $f(0) \neq 0$ ” można odwrócić (i rozwinąć). Szereg w dużym kole można rozwinąć na nowo w każdym mniejszym.

$$T_n f(x; a) = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(a)}{k!} \cdot (x-a)^k \bullet R_{n+1}(x) = \int_a^x \frac{f^{(n+1)}(t)}{n!} \cdot (x-t)^n dt \bullet R_{n+1}(x) = \frac{f^{(n+1)}(\xi)}{(n+1)!} \cdot (x-a)^{n+1}$$

Ważniejsze rozwinięcia: $(1-x)^{-1} = \sum_{n \geq 0} x^n$, $(1+x)^{1/2} = \sum_{n \geq 0} [(-1/4)^n (2n)! x^n] / [(1-2n)(n!)^2]$ oraz pięć poniższych. Są one **Wi**
prawdziwe dla $|x| < 1$ (1), $|x| < 1$ lub $x = 1$ (2), $|2x| < \pi$ (3).

$$\log 1+x = \sum_{n \geq 1} \frac{(-x)^n}{-n} \bullet \log \frac{1+x}{1-x} = \sum_{n \geq 0} \frac{2x^{2n+1}}{2n+1} \bullet \sin x = \sum_{n \geq 0} \frac{(-1)^n x^{2n+1}}{(2n+1)!} \bullet \cos x = \sum_{n \geq 0} \frac{(-x^2)^n}{(2n)!} \bullet \tan x = \sum_{n \geq 1} \frac{B_{2n}(1-4^n)}{(2n)!(-1/4)^n} x^{2n-1}$$

Napiszmy $f(z) = z/(e^z - 1) = \sum_{k=0}^\infty B_k z^k/k!$ (**liczby Bernoulliego**). Dla każdego $w \in \mathbb{C}$ funkcja $z \mapsto \exp(wz)f(z)$ rozwija się w szereg **14.3**
blisko 0, $\sum_{k=0}^\infty B_k(w) z^k/k!$; $B_k(w) = \sum_{m=0}^k C_m^k B_m w^{k-m}$ (**wielomiany**). $\sum_{t=1}^n t^k = [B_{k+1}(n+1) - B_{k+1}]/(k+1)$.

Funkcje zespolone f_n o wspólnej dziedzinie zbiegają **jednostajnie** do funkcji f , gdy norma supremum $f_n - f$ dąży do zera. Szereg zbieżny **15.1**
normalnie jest jednostajnie (jako ciąg), równoważności nie ma: $\log(1+x) = -\sum_{k \geq 1} (-x)^k/k$ na $[0, 1]$. Jednostajna granica funkcji ciągłych (albo regałów) jest ciągła (regałem) Jeżeli $f_n : I \rightarrow \mathbb{C}$ są ciągle różalne, zbiegają punktowo i mają jednostajnie zbieżne pochodne, to można ciągle zróżniczkować granicę: $f'(x) = \lim_n f'_n(x)$.

Cauchy: f_n zbiega jednostajnie $\Leftrightarrow (\forall \varepsilon > 0) (\exists N), m, n \geq N \Rightarrow \|f_n - f_m\| \leq \varepsilon$. **Dirichlet**: $f_n : D \rightarrow \mathbb{R}, a_n : D \rightarrow \mathbb{C}, f_n(x)$ jest n -malejący, **15.2**
 $f_n \Rightarrow 0$ i $\|\sum_{k=1}^n a_k\|_D$ są ograniczone: $\sum_{n=1}^\infty a_n f_n$ zbiega jednostajnie. Szczególny przypadek: $a_n = (-1)^n$. **Abel**: f_n, a_n te same, $f_n(x)$ jest **15.3**
 n -malejący, $\|f_n\|$ wspólnie ograniczone, $\sum_{n=1}^\infty a_n$ zbiega jednostajnie na D : $\sum_{n=1}^\infty a_n f_n$ też. Potęgowy **wniosek Abela**: jeżeli szereg potęgowy $f(x)$ zbiega dla $x = R$, to na $[0, R]$ jest funkcją ciągłą i zbiega tamże jednostajnie. **Weierstraß**: $\sum_n c_n < \infty, |f_n(x)| \leq c_n$: $\sum_n f_n$ jednozbiega.

Dini (1878?): monotoniczny ciąg funkcji ciągłych $X \rightarrow \mathbb{R}$ (X : zwarta) ma ciągłą granicę punktową \Rightarrow zbiega do niej jednostajnie. **15.5**
Ciąg regałów $\delta_k : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest **ciągłem Diraca**, gdy $\delta_k \geq 0$ całkują się do 1 oraz każde $\varepsilon > 0$ i $r > 0$ mają N , że $k \geq N$ pociąga khm-1+2. Taki jest $\delta_k = \frac{k}{2}$ na $[-1/k, 1/k]$ albo ciąg **jąder Landaua**, $(1-t^2)^k : c_k$ na $[-1, 1]$, gdzie c_k to całka z $(1-t^2)^k$ nad $[-1, 1]$. **Aproksymacyjne**
tw.: jeśli $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$ jest ciągła, ograniczona, zaś δ_k to ciąg Diraca i wszystkie δ_k lub f są zwarcie niesione, to $f_k = f * \delta_k$ dąży punktowo do f (jednostajnie, jeśli f jest jednostajnie ciągła). **Tw. aproksymacyjne Weierstraßa**: każda ciągła funkcja na zwartym odcinku jest jednostajną granicą pewnych wielomianów. Stone znaczenie je uogólnił (do zwartych przestrzeni, \mathbb{C} , kwaternionów albo C^* algebr), patrz: topologia.

$$\int_{-r}^r \delta_k(t) dt > 1 - \varepsilon \bullet \left| \int_{-r}^r \delta_k(t) dt - 1 \right| < \varepsilon$$

Wielomian trygonometryczny to skończona kombinacja funkcji $e_k : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}, e_k(x) = \exp(ikx)$ dla $k \in \mathbb{Z}$. **Jądro Dirichleta**, $D_n = \sum_{k=-n}^n e_k$ **16.1**
oraz **Fejera**, $\frac{1}{n} \sum_{k=0}^{n-1} D_k$. Lokalnie I jest odcinkiem długości 2π , zaś \mathcal{R} przestrzenią wektorową 2π -okresowych regałów. Wtedy $*$ jest **splotem**; splot z e_k prowadzi do **współczynników Fouriera**. Splot z F_n to wielomian Fejera σ_n , z D_n : Fouriera S_n . Dla ciągłego regału 2π -okresowego f na całym \mathbb{R} mamy $\sigma_n f \Rightarrow f$, bez ciągłości wiemy tylko, że $\sigma_n f(x) \rightarrow \frac{1}{2}(f(x^-) + f(x^+))$, to jest **tw. Fejéra**. **16.2**
 $S_n f = \sum_{|k| \leq n} \hat{f}(k) e_n$

$$D_n(x) = \frac{\sin(n+0.5)x}{\sin 0.5x} \bullet F_n(x) = \frac{1}{n} \left(\frac{\sin 0.5nx}{\sin 0.5x} \right)^2 \bullet (f * g)(x) = \int_I \frac{f(t)g(x-t)}{2\pi} dt \bullet \hat{f}(k) = \frac{1}{2\pi} \int_I f(t) \exp(-ikt) dt$$

Tutaj funkcja f jest 2π -okresowa. **Szereg Fouriera** Sf : punktowa granica $S_n f$, jeśli istnieje $(\frac{1}{2}a_0 + \sum_{k=1}^\infty (a_k \cos kx + b_k \sin kx))$, opis a_k, b_k niżej). **Tw. Dirichleta**: jeżeli f ma obie pochodne jednostronne w x , to $Sf(x) = \frac{1}{2}[f(x^-) + f(x^+)]$. **Tw. Carlesona (1964)**: szereg Fouriera **16.3**
ciągłej funkcji f zbiega do niej prawie wszędzie. **Lemat Riemanna-Lebesgue'a**: jeżeli $F : [a, b] \rightarrow \mathbb{C}$ jest regałem, to khm-3. **Iloczyn skalarny**, **16.5**
całka z $f \cdot \bar{g} : (2\pi)$ nad $[-\pi, \pi]$, daje normę L^2 . Skoro $\|f - S_n f\|_2^2 = \|f\|_2^2 - \sum_{|k| \leq n} |\hat{f}(k)|^2 < \|f - T\|_2^2$ dla $T \neq S_n f$, to wielomiany Fouriera są najlepszym trygonometrycznym przybliżeniem. **Nierówność Bessela**: khm-4 dla $f \in \mathcal{R}$, poprawi się wkrótce do równości. **Tw. Hunta (1968)** uogólnia wynik Carlesona: szereg Fouriera okresowej funkcji $f \in L^p$ zbiega do f prawie wszędzie, gdy $p > 1$.

$$a_k = \int_{-\pi}^{\pi} \frac{f(x)}{\pi} \cos kx dx \bullet b_k = \int_{-\pi}^{\pi} \frac{f(x)}{\pi} \sin kx dx \bullet \lim_{p \rightarrow \infty} \int_a^b F(x) \sin px dx = 0 \bullet \sum_{k=-\infty}^{\infty} |\hat{f}(k)|^2 = \sum_{k=-\infty}^{\infty} |\langle f | e_k \rangle|^2 \leq \|f\|_2^2$$

Reguła pochodnej: jeśli $f \in \mathcal{R}$ jest pierwotną dla $\varphi \in \mathcal{R}$, to $\widehat{\varphi}(k) = ik \cdot \widehat{f}(k)$ (szereg Fouriera dla f można różniczkować wyraz po wyrazie). Szereg Fouriera p.w. ciągle różniczkowalnej $f \in \mathcal{R}$ zbiega do niej normalnie na \mathbb{R} ; zaś przedziałami ciągle różniczkowalnej – jednostajnie, ale tylko na przedziałach $[a, b]$ bez punktów nieciągłości f . **Fenomen Gibbsa:** jeżeli $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest przedziałami ciągła i $f(x_0^+) - f(x_0^-) = a \neq 0$, to $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n f(x_0 \pm \pi : n) = f(x_0^\pm) \pm a \cdot 0.0894898722360836351160144229 \dots$ (przy założeniu, że f jest nadal 2π okresowa). 16.6

Ciąg regałów f_n na przedziale $[a, b]$ zbiega **w średniej kwadratowej** do regału f , jeśli $\|f_n - f\|_2 \rightarrow 0$. Nie pociąga zbieżności punktowej (przez układ Haara), ale jest pociągane przez jednostajną. Wielomiany Fouriera $S_n f$ zbiegają na $[-\pi, \pi]$ do f w średniej kwadratowej, gdy $f \in \mathcal{R}$. Równoważna z tym jest **równość Parsewala** (khm-1), która uogólnia się do khm-2. „Problem izoperymetryczny”. 16.7
16.8

$$\|f\|_2^2 = \sum_{n=-\infty}^{\infty} |\widehat{f}(n)|^2 \Leftrightarrow \int_{-\pi}^{\pi} \frac{|f(x)|^2}{\pi} dx = \frac{|a_0|^2}{2} + \sum_{k=1}^{\infty} (|a_k|^2 + |b_k|^2) \bullet \langle f, g \rangle = \frac{1}{2\pi} \int_{\mathbb{T}} f(t) \overline{g(t)} dt = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \widehat{f}(n) \overline{\widehat{g}(n)}$$

Funkcja $\vartheta(x, t) = 1 + 2 \sum_{n=1}^{\infty} \exp(-\pi n^2 t) \cos(2\pi n x)$ opisuje przewodnictwo cieplne: $u_{xx} = 4\pi u_t$ i spełnia $t^{1/2} \vartheta(0, t) = \vartheta(0, t^{-1})$. 16.9

Analogonem ciągu współczynników Fouriera dla nieokresowej $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}$ jest **transformata Fouriera** (khm-1). **Sumacyjny wzór Poissona:** jeśli f jest ciągła i spełnia razem ze swoją transformatą warunek ucichania (khm-2, $x \neq 0, \varepsilon > 0$), to dla $t > 0, t\hat{t} = 2\pi$, mamy khm-3. Inaczej: jedyny unitarny „intertwiner” dla symplektycznej i euklidesowej reprezentacji Schrödingera grupy Heisenberga to transformata Fouriera. 16.10

$$\widehat{f}(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} f(t) \exp(-ixt) dt \bullet |f(x)| \leq \frac{C}{|x|^{1+\varepsilon}} \bullet t^{1/2} \sum_{n \in \mathbb{Z}} f(nt) = \hat{t}^{1/2} \sum_{k \in \mathbb{Z}} \widehat{f}(k\hat{t})$$

Punktowa granica $G: \mathbb{C} \rightarrow \mathbb{C}$ funkcji $G_n(z)$ jest ciągła i ma zera w $-n$ ($n \in \mathbb{N}_0$). Dla $k \in \mathbb{N}, z \neq 0$ jest $zG(z+1) = G(z), (k-1)!G(k) = 1$. 17.1

Funkcja Gamma, $\Gamma(z) = 1 : G(z)$ (poza zerami), spełnia **prawo uzupełnień:** $\Gamma(x)\Gamma(1-x) = \pi / \sin(\pi x)$ ($x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{N}$) i jest **logarymicznie wypukła** na $(0, \infty)$ (ma wypukły logarytm). **Tw. Bohra-Mollerupa (1922):** jeśli logarymicznie wypukła $F: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}_+$ spełnia $F(1) = 1, F(x+1) = xF(x)$, to $F \equiv \Gamma$. Khm-2: całkowite przedstawienie Eulera, $x > 0$. Khm-4: prawo **podwajania Legendre’a**, $x > 0$. **Wzór Stirlinga** dla $x > 0$ oraz $0 < 12\mu(x)x < 1$: khm-3. Funkcja beta: $\Gamma(x)\Gamma(y) : \Gamma(x+y)$, całka („ dt ”) z $t^{x-1}(1-t)^{y-1}$ nad $[0, 1]$, pojawia się w stochastyce. 17.2
17.3

$$G_n(z) = \frac{z^{n+1}}{n!n^z} \bullet \Gamma(x+1) = \int_0^\infty \frac{t^x}{e^t} dt = \sqrt{2\pi x} \cdot \frac{x^x}{e^x} \left(1 + \frac{n^{-1}}{12} + \frac{n^{-2}}{288} - \frac{139n^{-3}}{51840} - \dots \right) \bullet \frac{\Gamma(x)}{\Gamma(2x)} \Gamma(x+1/2) = \frac{\sqrt{\pi}}{2^{2x-1}}$$

Malejący ciąg $\gamma_n = H_n - \ln n$ zbiega do **stałej Eulera-Mascheroniego**. Alternatywne definicje: $\lim_{z \rightarrow 0} 1/z - \Gamma(z)$ albo poniższe. Formuła khm-4 to specjalny przypadek wzoru Hadjicostasy.

$$\gamma = \sum_{m=2}^{\infty} \frac{\zeta(m)}{(-1)^m \cdot m} = \ln \frac{4}{\pi} + 2 \sum_{m=2}^{\infty} \frac{\zeta(m)}{(-2)^m m} = - \int_0^\infty e^{-x} \ln x dx = \int_0^1 \int_0^1 \frac{x-1}{(1-xy) \log xy} dx dy$$